

ROBOT TIL
BEGJÆR

ROBOT TIL
BEGJÆR

Trøndelag Teater 90-91
TEATRET

Trøndelag Teater 90-91
TEATRET

ROBOT TIL
BEGJÆR

ROBOT TIL
BEGJÆR

av alan BYCHBOURN

Trøndelag Teater 90-91
TEATRET
Hovedscenen

— EN NÆR FREMTIDSVISJON

En stor videoskjerm dominerer stuen til komponisten Jerome. Blant rot og avansert elektronisk utstyr tasser en noe ubehjelpelig NAN 300F. Vesenet er en robot med åpenbare feil ved programmeringen. Prototypen var egentlig utviklet til barnepass, men er gått ut av produksjon etter visse fatale tildragelser. Man flytter ikke ustraffet en mikrobølgeovn uten å si fra til NAN... Også i hennes nåværende status som hushjelp er det tydelig at hun er avhengig av krystallklar beskjed!

Jerome får endelig besøk av Zoe, som på veien har kommet i klammeri med Mørkets Døtre og uanende har påført seg bandens vrede. Hun er en skuespillerinne som Jerome har kommet i kontakt med gjennom et byrå som formidler selskapsdamer. Det han imidlertid vil betale henne for, er uventet nok å spille hans forlovede for en dag. Han venter barnevern og eks-kone på besøk, og for å få samværsrett med datteren Geain må han bevise at han lever i stabile og ordnede forhold.

Til tross for NANs forstyrrende tilstedeværelse, går Zoe merkelig nok med på forslaget. Og da det ikke frister å begi seg på hjemveien bare for å bli slått ned av de rabiante Døtrene, ligger hun like godt over i den pansrede leiligheten.

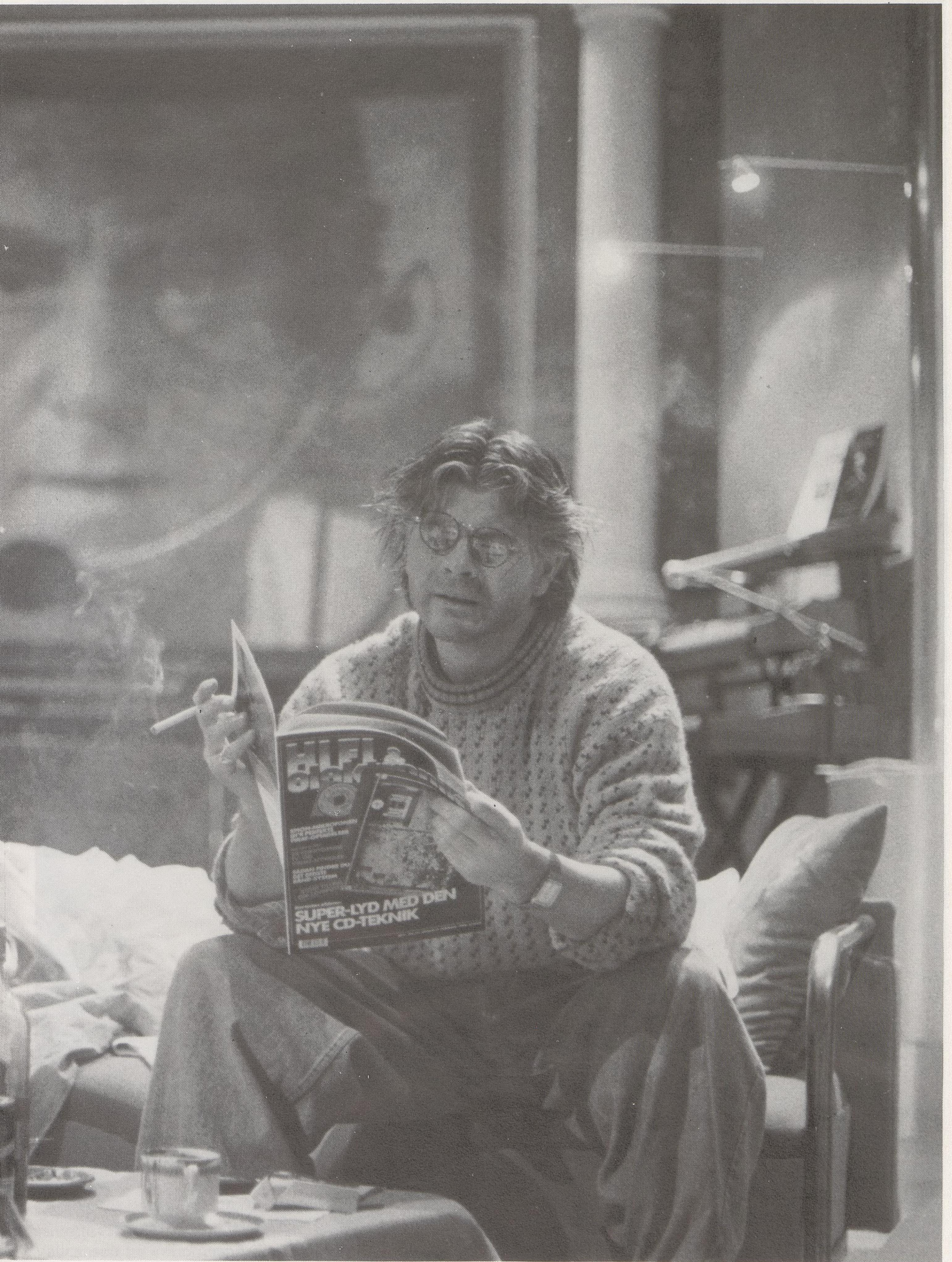
Nå klarer imidlertid ikke Zoe å ståls sette seg tilsvarende, og havner til sengs med Jerome. Det er bare det at *hans* interesse for mennesker kun begrenser seg til de lyder de utstøter, som er et slags musikalsk råstoff for det kjærlighetsopus han prøver å komponere. Med mikrofoner strategisk plassert, har han tatt opp alt tenkelig, og alt unevnelig. Neste morgen har han ikke øre for annet enn sitt nyervervede materiale. Zoe styrter på dør, rasende, forferdet og sjokkert.

Jerome sitter alene igjen med trofaste, gamle NAN. Riktignok er hun også uberegnelig og ustabil, men det kunne kanskje fikses på ved utskifting av en diskett eller to?

Noen velutviklet fantasi er ikke nødvendig for å skjønne hvor dette bærer hen. Vi vil bare nevne at 1. akt er en øvelse for lattermusklene, mens 2. akten blir en virkelig prøvelse!

Velkommen til en vanvittig og morsom kveld i teatret med NAN!

Kjære publikum,

Alan Ayckbourn må ha vært i sitt ess da han skapte dette stykket. På en genial måte forteller han oss historien om Jerome som er besatt av å lage sitt livs komposisjon.

Ved hjelp av menneskelige lyder overført via data, vil han skape det fullkomne musikalske uttrykk for «kjærlighet».

Gjennom dette vanvittige morsomme stykket gir Ayckbourn oss et blikk inn

i en virkelighet som føles skremmende nær. Allerede i dag kan vi skimte konturene av det samfunn Ayckbourn beskriver i «Robot til begjær». Vi kan ofte føle at vi lever som tilskuere til livet i stedet for å ta del i det, der vi sitter og trykker på våre knapper og stirrer på våre skjermer.

Stykkets hovedperson fungerer perfekt i forhold til sine datamaskiner og disketter, men når han skal forholde seg til levende mennesker, blir han heller hjelpeløs.

Jeg tror Ayckbourn vil minne oss om at selv om vi mennesker har en uhyggelig tilpasningsevne og kan klare oss under svært ekstreme forhold, så kan vi ikke overleve uten menneskelig nærhet og varme og kjærlighet.

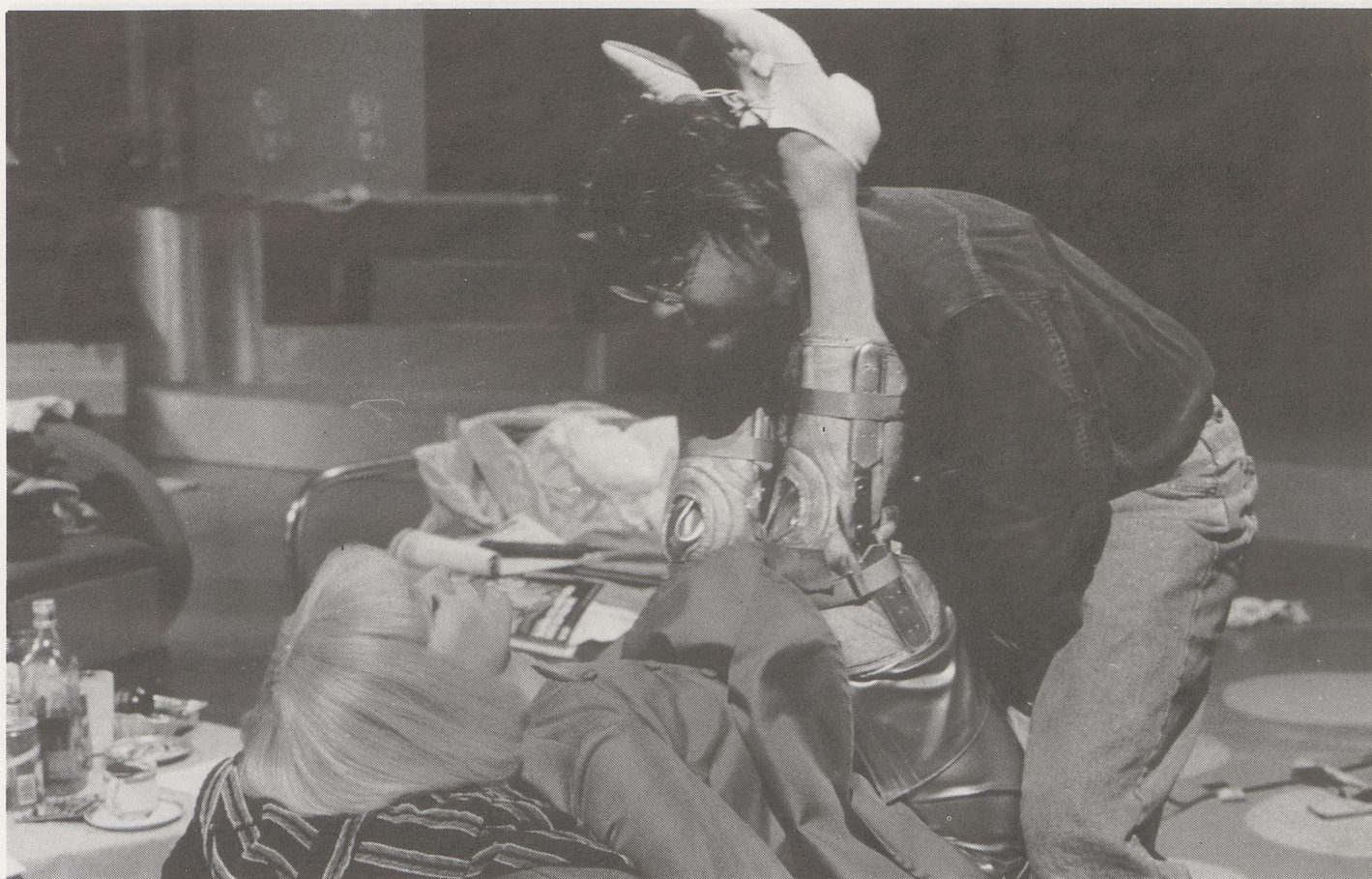
Helle Ottesen

Helle Ottesen
Teatersjef

Jan Frostad

Hildegunn Eggen

En kort innføring i robotenes historie

Folk har vært fascinert av mekaniske mennesker i over flere tusen år. Så tidlig som 850 f.Kr. beskrev grekeren Homer roboter som han hevdet var fabrikkert av greske guder. Ildguden Hephaestus skal ha skapt gyldne kvinner som ble hans assistenter. Disse gyldne kvinnene kunne utføre en mengde intelligente aktiviteter. De kunne til og med snakke. I Egypt rundt 200 f.Kr. bygget man mekaniske statuer, som ikke bare kunne snakke, men også utføre bevegelser. Disse statuene var etter sigende utstyrt med hydrauliske eller mekaniske enheter som fikk dem til å bevege seg, men de kunne også styres ved hjelp av mennesker, vanligvis prester, som trakk i tråder på samme måte som vi får dukker til å bevege seg i et dukketeater. Disse statuene var primært utviklet for religiøse formål, som ledd i å styrke troen blant folk.

Enda så spennende disse tidlige robotene måtte ha vært, ble det ikke gjort noen virkelige forsøk på å utvikle et mekanisk menneske før betraktelig senere i historien. Først i 1738 presenterte franskmannen Jacques de Vaucanson tre imponerende automa-

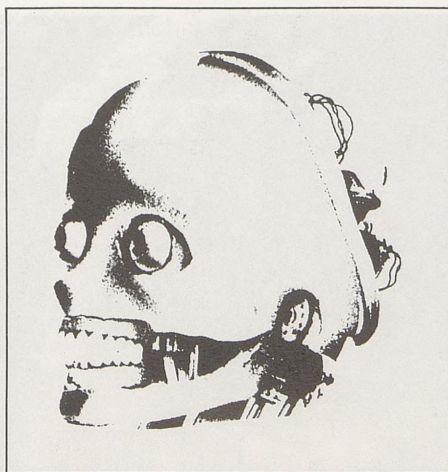
Maillardets dukke fra 1805.

tiske enheter i Paris. Den ene var en mekanisk and som kunne kvekke, vagge omkring, slå med vingene i vannet såvel som spise, fordøye og gjøre fra seg, akkurat som om den var levende. De to andre enhetene var mekaniske musikere, en fløytist og en trommeslager. Fløytisten var kanskje den mest imponerende. Han var utstyrt med et komplekst sett av blåsebelger som presset luft ut gjennom leppene hans. Dessuten hadde han mekaniske trekkordninger som faktisk fikk fingrene som holdt fløyten til å bevege seg og skape musikk.

I London, rundt 1805, bygget en mann ved navn Henri Maillardet en dukke som lignet en levende dame på kne ved skrivebordet sitt. Denne dukkeautomaten kunne tegne komplekse figurer med pennen den holdt i høyre hånd. Dukken var styrt av en fjærmekanisme som kontrollerte et komplekst sett av ledninger og ledd som manipulerte hånden. Dukken kunne tegne tre meget nøyaktige tegninger og skrive tre dikt - to på fransk og ett på engelsk. Det kanskje mest forbausende ved denne dukken er at den fremdeles virker.

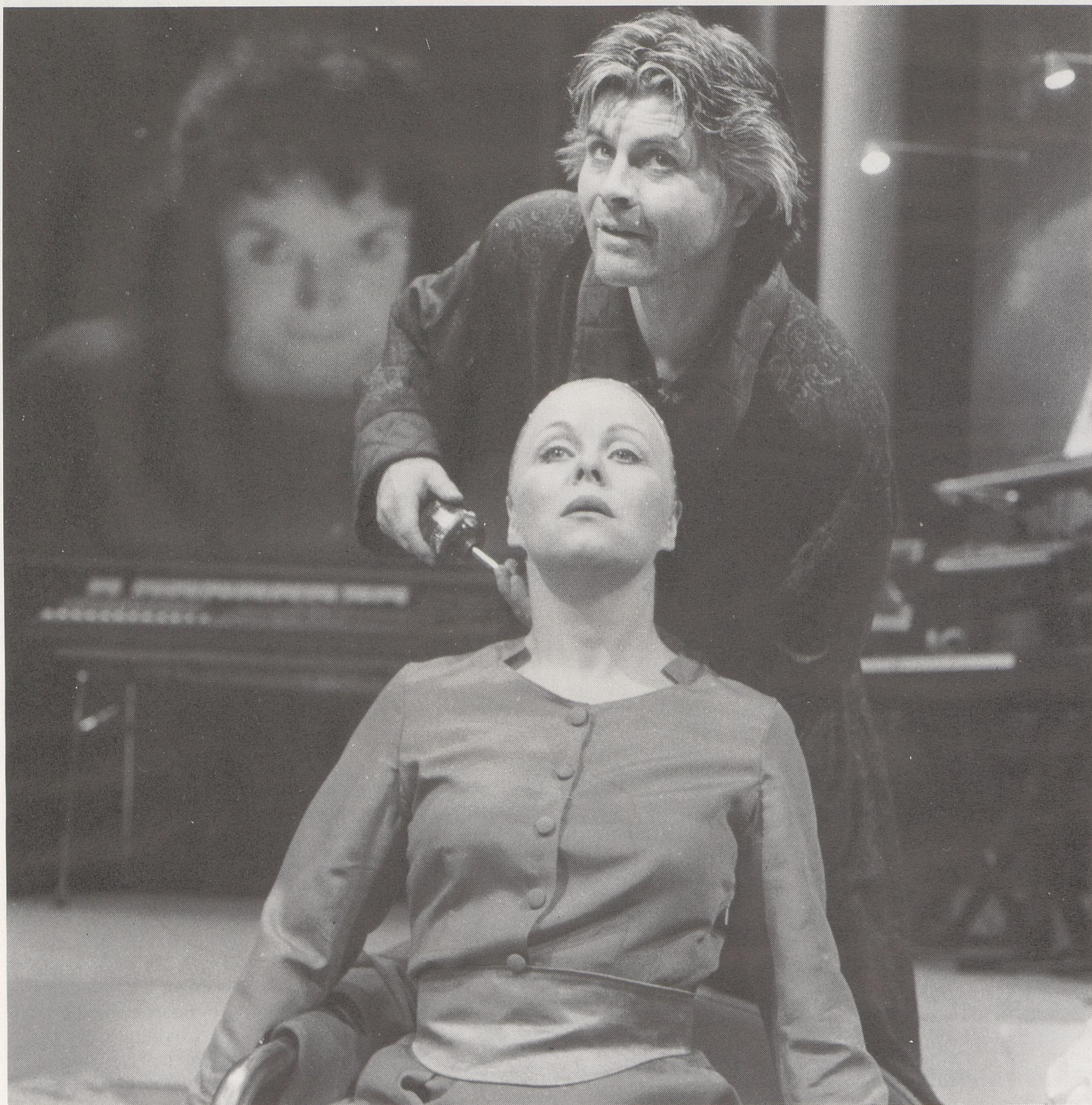
NAN 300 F - en humanoid?

Betegnelsen «humanoid» er enheter som har robotegenskaper, men som dessuten har et ytre utseende som ligger nær opp til et menneskelig vesen. Selv om likheten ofte bare er symbolsk, finner vi en klar parallell til hode, hals, armer, brystkasse, hofter og ben i en humanoidmaskin. Maskinen behøver ikke nødvendigvis å være i full menneskelig størrelse. Den kan være mindre, men kan også være større, avhengig av hvilke oppgaver den skal utføre. Likheten med mennesket er imidlertid umiskjennelig.

Robot - en definisjon

Ordet «robot» ble først introdusert i det engelske språket i 1921, da det nå så kjente skuespillet «R.U.R.», «Rossum's Universal Robots» av tsjekkeren Karel Capek, hadde premiere på et teater i London. Ordet robot kommer fra det slaviske «ro-bota» som betyr slavearbeid. Skuespillet handlet om en gjeng roboter, som tar over en fabrikk hvor de har vært tvunget til å arbeide i flere år. Robotene drepte til slutt de menneskene som eide dem, og overtok makten i verden.

OM ROBOTER - OG OM NAN 300F

Helt siden jeg som liten gutt i 1956/57 så filmen «Den forbudte planet», hvor roboten «Roby» hadde en hovedrolle, har jeg vært fascinert av ideen om en menneskelignende robot som kan alt - nesten alt. Det hører med til historien at roboten «Roby» hadde sperre mot å begå skadebringende handlinger overfor mennesker.

De robotene som er i bruk i dag, i industrien, anvendes til å utføre gjen-tagende sammensatte operasjoner med stor nøyaktighet, f.eks. sveise skjermes på biler ved samlebandet på bilfabrikkene. På denne måten sparer roboten menneskene for kjedelige og repeterende arbeidsoperasjoner.

Disse industrirobotene kan omprogrammeres etter hvert som f.eks. bilmodellene forandres. Den industrien som behersker robotteknikken har et stort konkurransefortrinn, ref. japansk bilindustri i dag. Men det mest menneskelignende jeg har observert ved industrirobotene til nå, er en skyggelue som en av arbeiderne hadde satt på den!

Om en hustjenerrobot blir allemannseie, slik komfyren er i dag, er nok mulig - kanskje om tyve år eller kanskje noe lenger frem. Det vil med andre ord si når det blir teknisk og ikke minst økonomisk mulig, d.v.s. idet robotteknikken muliggjør rimelig masseproduksjon. Den tekniske muliggjøringen av en menneskelignende robot består av en rekke sammensatte problemer.

* **Stemmegjenkjenning/syntetisering:** Her finnes det tilløp til løsninger allerede. NAN 300F er i stand til å tale og forstå tale. Teknikken har også kommet langt på dette området spesielt når det gjelder å snakke (stemmesyntetisering). Gjenkjenning av tale er teknisk noe vanskeligere, og de løsninger som finnes her er noe begrenset med hensyn til ordforråd og det å forstå forskjellige personer.

* **Synssans/mønster-gjenkjenning:** Dette har man forsket på i mange år. Den menneskelige synssansen er meget sammensatt og derfor tilsvarende vanskelig å kopiere. En større del av hjernen utfører billedbehandling og ca. en tiendedel tar seg spesielt av ansikter og ansiktsuttrykk. NAN 300F er også i stand

Hildegunn Eggen

Mona Jacobsen

til det, men på det nåværende tidspunkt er dette fortsatt på forskningsstadiet.

* Koordinerte bevegelser med følgende griperedskaper, samt balanse og forflytninger/problemet med å stå opprett på «to ben»: Teknikken har kommet langt med griperedskaper i og med utviklingen av industriroboter. En industrirobot kan gripe et egg uten å knuse det. «Balansetekunsten» er også løst, men de gående maskinene man har forsket på til nå, går på flere enn to ben!

* Sammenkobling og koordineringen av alle funksjoner/trekke slutninger - inngår i alle funksjoner og i koordineringen av dem. Her vil man trekke på teknikker fra området kunnskapsteknologi (AI - artificial intelligence). En digresjon: I et AI Magazine fra 1975 sto det en artikkel om et datamaskinprogram som simulerte en paranoid persons «samtale» med en psykoanalytiker. «Samtalen» foregikk ved at analytikeren brukte en vanlig skrivende dataterminal.

Den fullkomne menneskelige roboten er nok teknisk mulig først om noen tiår. Derimot hustjener-roboten som tar seg av begrensede oppgaver som f.eks. daglig gulvrensjøring burde være teknisk mulig innen dette tiåret. Oppgaven som NAN 300F var beregnet til å ta seg av - barnepleie - må regnes som en svært omfattende oppgave, og kan ikke regnes som mulig før om flere tiår.

Om en slik robot kommer til å bli utviklet tviler jeg sterkt på, da omsorg krever kvaliteter som aldri kan erstattes av en maskin. Den positive siden ved å utvikle roboter til å ta seg av kjedelige tekniske arbeidsoppgaver, vil imidlertid gi oss mennesker mere tid til å være sammen, også med våre barn. Men vi kan jo aldri vite hvor «gal» fremtiden kan bli, noe nettopp dette stykket får oss til å tenke over.

Geir Green,
siv.ing.

ROBOT TIL BEGJÆR

(«Henceforward»)

-et dataspill av Alan Ayckbourn
Oversatt av Liv Schøyen

Bearbeidelse og regi
Scenografi og kostymer
Musikk
Sminke og parykker
Lysdesign
Dekorasjonsmaler
Teknisk ansvarlig
Inspisient
Sufflør
Rekvisitør
Videokontroll

VIDEOTEAM

Regi
Videoprodusent
Scenografi og kostymer
Fotograf
Lyd
B-lyd
Lys
Videoredigering
Innspillingsleder
Sminke og parykker
Dekorasjonsmaler
Rekvisitør
Sufflør

Plakat/programforside

Foto fra prøvene

Program
Ansvarlig utgiver

Terje Mærli
Petter Bjerke-Lindstrøm
Frode Fjellheim
Else Lisø
Oddvar Brønstad
Gunnar Fretheim
Jan-Emil Indergaard
Hans Nordø
Ells-Beth Lyse
Elisabet A.K. Østergren
Knut Erik Misvær

Terje Mærli
Terje Haglund
Petter Bjerke-Lindstrøm
Torbjørn Laxå
Gunnar Uglem
Jan-Emil Indergaard
Morten Reinan
Sverre Ustad
Hans Nordø
Else Lisø
Gunnar Fretheim
Elisabet A.K. Østergren
Ells-Beth Lyse

Petter Bjerke-Lindstrøm/
Gunnar Fretheim
Roar Øhlander

May Selmer
Helle Ottesen

Kulisser og kostymer er produsert i teatrets egne verksteder.
Fotografering og lydopptak under forestilling er *ikke* tillatt.

De som er med:

Jerome

Corinna, hans kone }
NAN 300 F

Geain, deres datter }
Zoe

NAN 300 F }
Mervyn

Lupus

Mrs. Hope-Finch

Rita

Geain som barn

Jan Frostad

Mona Jacobsen

Marit Jaastad

Hildegunn Eggen

Svein Wickstrøm

Jan Erik Berntsen

Helle Ottesen

Pia Jacobsen

Hanna Kavli Lund

Jon Bing:

FOR EN DEILIG DAG

i Jeromes liv

**Ett år etter at handlingen
i «Robot til begjær» slutter.**

Han satt og så mot den lille monitoren som lyste over mottagerskjermen for billedtelefonen. Den viste det bildet som ble overført fra hans leilighet og til mottageren slik at man kunne kontrollere at man var presentabel når man svarte på en oppringning. Det var et slags speil, men byttet ikke om venstre og høyre lik et speil.

Jerome smilte matt til bildet, som viste et sterkt og åpent ansikt, lyst hår, blå og muntre øyne, brunt av sol. Han hadde arbeidet lenge med det før han hadde fått det slik han ville. Bildet viste selvfølgelig ikke Jeromes ansikt. Det var generert av mikromaskinen som var knyttet til billedtelefonen med en tynn, fiberoptisk kabel. Jeromes egentlige ansikt var magert og gustent, svetten fikk det til å glinse som om det var laget av glasert porselen. Han hadde ikke vært ute på mange måneder, det var ikke trygt. Men maten hadde tatt slutt i fryseren, han hadde de siste par ukene overlevd på rester.

«Antagelig har jeg fått i meg noe jeg ikke tåler,» sa Jerome høyt til seg selv. Idealbildet stirret ubevegelig tilbake på ham fra monitoren.

«For en deilig dag. Ikke sant, elskling. Jeg føler meg så opplagt.» Jerome snudde seg ikke.

Bak ham kom NAN trillende inn. Hun var plassert i en elektrisk rullestol, og man kunne bare se overkroppen hennes. Et teppe var lagt over fanget og falt ned der bena skulle ha vært.

«Mye bedre med hjul,» sa Jerome uten å snu seg. Han fiklet med noen knapper.

«Mennesker skulle også vært født med hjul. Sluppet å snuble, ferdig med kneskader, mye bedre.»

«En kopp te, kanskje?» sa NAN. «Føler ikke du også at alt går så mye lettere med te?»

«Hadde jeg bare hatt noe igjen,» sa Jerome. «Ikke annet enn vann fra springen.»

Svein Wickstrøm

Marit Jaastad

«Jeg føler meg så opplagt,» gjentok NAN.

«Sikkert det som gjør meg så dårlig,» sa Jerome. «Et under at vannet ikke er blitt helt borte ennå.»

«For en deilig dag. Ikke sant, elskling.»

Jerome svarte ikke. Han reiste seg, ynknet seg litt, så hinket han frem til mikromaskinen og tastet en kommando. I et vindu på skjermen blinket beskjeden:

Ringer tilfeldige nummer

Fornøyd sank Jerome tilbake i stolen. Han håpet han ikke behøvde å gå på do riktig med det samme, toilettet hadde manglet vann i to dager, og med den magesjauen han hadde...

På mottagerskjermen så han at det dukket opp en logo i form av et varemerke. Mikromaskinen brukte bare noen sekunder på å analysere responsten, og brøt forbindelsen samtidig som den begynte å slå et nummer.

Det var en lek. Jerome satt innesperres i sin egen leilighet. Stålskodder var sveiset for vinduene. Ut i villmarken av halvt sammenraste boligblokker mellom asfaltplasser og gater, våget han seg ikke lenger. I alle fall ikke oftere enn nødvendig. Og hva skulle han egentlig ut dit for? Billedtelefonen og telekommunikasjonsnettet gjorde jo at han slett ikke var isolert. Han kunne snakke med hvem som helst. Hvem som helst som ville snakke med ham.

Han hadde programmert datamaskinen til å slå tilfeldige nummer og

brukte et program, som egentlig var utviklet til markedsføring, for å vurdere den som svarte gjennom en billedanalyse. Naturligvis ville han ikke skremme interessante mennesker med å vise dem sitt eget gustne og ubarberte ansikt, eller la dem få glimt av den uryddige og uvaskede leiligheten. Derfor det redigerte bildet, Jerome blond og smilende som han aldri hadde vært, et glimt av bølger gjennom de store vinduene som sto åpne bak ham.

«Alt går så mye lettere med te,» sa NAN, hun kom rullende inn fra kjøkkenet og holdt en tom plastboks i hånden, hun hadde vel tatt det som de sviptende øynene hennes og feilfungerende programmene for mønstergjenkjenning hadde funnet at minnet mest om en tekopp. Jerome så vurderende på henne. Blusen var

kneppet opp, de naturtro brystene var nakne. Men ett av dem var svingt til siden og blottla rekken av brikker med integrerte kretser der ribbena skulle vært. Blandingen av høyteknologi og kvinnehud sendte ilinger gjennom Jerome, han skulle til å

reise seg, men ilingene ble til smerter i maven, han sank kraftløs sammen i stolen.

«For en deilig dag. Ikke sant, elskling,» sa NAN og rullet videre over gulvet.

«Skulle fikset de talekretsene,» sa Je-

rome, og ynket seg. Det ble slitsomt med bare to-tre replikker i lengden, selv om hun varierte dem så godt det lot seg gjøre. «Hva synes du om det?» «Jeg føler meg så opplagt,» svarte NAN, nikket og smilte. «Så opplagt.» «Bare jeg kommer meg av...»sa Je-

rome, og kjente samtidig at det var for sent å bruke toilettet. Han hadde ventet for lenge igjen. Han begynte å banne, stille og flytende, men ble avbrutt av et bilde på mottagerskjermen. En lys kvinne, blå øyne, rosa lepper. Han kjente henne

igjen - hun het Zamara, bodde et sted ved sydkysten - han kunne se bølgene gjennom de tynne, hvite gardinene bak henne. Leppene beveget seg, hun snakket lydløst til Jeromes idealansikt. Og på monitoren så Jerome hvordan hans bedre jeg svarte, smilte

- dialogprogrammet på mikromaskinen fungerte adskillig bedre enn NANs.

Han brukte fjernkontrollen for å øke stemmevolumet.

«...bare sitte hjemme,» sa Zamara. «Men jeg sa, moderne hjem er da ikke noe fengsel, derfra kan jeg kontakte alle mine venner, hvem jeg vil, for eksempel Jerome, sa jeg, han er så sjarmerende.»

Hun fniste litt, og Jeromes brune ansikt på monitoren ga riktig respons ved å smile tilbake. Han hadde funnet Zamara ved tilfeldigvis å ringe nummeret hennes, billedanalyseprogrammet hadde reagert positivt, og det hadde utviklet seg et nært vennskap mellom dem- eller rettere sagt mellom henne og dialogprogrammet. Nå ringte hun ham hver dag.

Jerome reiste seg, ville gå bort til mikromaskinen og slå inn den ordren som gjorde at han selv kunne snakke med Zamara, gjennom sitt idealiserte bilde, selvfølgelig. Kanskje det ville få ham til å glemme noe av smertene...

Men Jerome kom aldri så langt. Noe liksom ga etter inne i ham, hvite lyn jog gjennom ham, han sank sammen på gulvet.

Over den døde mannen fortsatte samtalen muntert mellom Zamara og Jeromes overlevende idealversjon av seg selv. NAN kom rullende inn fra soveværelset igjen, tok et overblikk over stuen, fikk øye på Jerome og sa muntert til ham:

«For en deilig dag. Ikke sant, elskling.»

FREMTIDENS HERRER

«Folk skriker opp om at de vil skape en bedre fremtid, men det er ikke sant. Fremtiden, det er bare et likegyldig øde som ikke interesserer noen, mens fortiden er full av liv og dens ansikt utfordrer oss, turrer oss, fornærmer, slik at vi vil tilintetgjøre den eller overmale den. Menneskene vil være fremtidens herrer bare for å kunne forandre på fortiden.»

Milan Kundera

DATAHVERDAG ÅR 2000

Fritidsformidlingskontoret, FFK, er et kontor under Miljø- og fritidsdepartementet. I løpet av de siste årene har FFK vokst og vokst. Det fører oversikt over de fleste fritidstilbud. Det siste tilbudet er kontaktformidling. «FFK kan gi deg en venn for livet» lød overskriften i den siste reklamekampanjen. Responsten var enorm. Fritidsformidlingskontoret er også en kontaktsentral for alle som kan tilby et fritidstilbud og alle som trenger ett. Edb er ingen nyhet innenfor statsforvaltningen, men nå står samfunnet på terskelen til å utnytte den nye teknikken i en helt annen utstrekning. Etter at Postverket og Televerket var blitt slått sammen i midten av 1990-årene, er telenettet utbygd til en helt annen kapasitet. Med det nye nettet kan alle hjem ha toveis kontakt, ikke bare over telefon, men også via egne datamaskiner - de såkalte teleboksene. De som ikke har boks hjemme, kan nytte de offentlige infoboksene.

Etterhvert som alle hjem, sykehus, kontorer og fabrikker har fått telebokser og er knyttet til nettet, kan også myndighetene legge om sine tjenester. Det er ikke lenger nødvendig å stå i kø på trygdekontor eller ligningskontor. Folk kan stille spørsmålene sine fra stua hjemme og få svar via teleboksene. Dersom folk ikke forstår svarene datamaskinen gir, kan de be om å bli koblet over til en saksbehandler. Da fungerer teleboksen som billedtelefon.

De offentlige etatene er mer tilbakeholdne. De frykter at det nye systemet først og fremst vil bli brukt av de ressursterke, og at de som i første rekke trenger hjelp fra trygde- og sosialkontor vil komme til kort.

FFK ligger nå an til å bli den første offentlige etaten som helt og fullt går over til det nye systemet. Det er geniale og enkelt:

Du starter med å taste inn FFK på teleboksen.

DETTE ER FFK. HVA KAN VI HJELPE DEG MED? svarer boksen.

Du taster: JEG TRENGER EN HYTTE

Boksen svarer: VIL DU HA HYTTE I SKOGEN, VED SJØEN, ELLER PÅ FJELLET?

Du taster: VED SJØEN

Boksen: HVOR I LANDET ØNSKER DU HYTTE?

Du: PÅ SØRLANDET

Boksen: NÅR ØNSKER DU LEIE HYTTA?

Du: FRA 15. TIL 30. JULI MÅNED, ÅR 2006.

Du bestemmer deg for å se nærmere på tre av forslagene, og ber datamaskinen komme med nærmere opplysninger. Straks får du et bilde av den første hytta med en detaljert beskrivelse.

I begynnelsen følte mange seg ennsomme og utrygge overfor den nye teknologien. Men etter som de ble vant med den, endret holdningene seg.

Ulempen ved det helautomatiske systemet er selvfølgelig at folk ikke lenger får personlig kontakt med kundebetjenter og saksbehandlere.

Kilde: «Teknologien i hverdagen»
av Willy Jensen/Jan E. Engebretsen

STYRING AV UTVIKLINGEN?

Utviklingen av datateknologien foregår i vesentlig grad i de store industrilandene. Her kan Norge i liten grad være med på å bestemme. Bruken av datateknologien i vårt eget land har vi derimot hånd om. Ved å utvikle datasystemer og programmer som passer norsk arbeidsliv og våre egne krav, kan vi «oppdra» maskinene til det vi ønsker.

Det er myndighetene som trekker opp rammene for hvilke datasystemer som bør utvikles og hvordan de bør brukes. Gjennom lover, forskrifter og regler kan myndighetene forby misbruk og trekke retningslinjer for hvordan utviklingen bør foregå. De kan også påvirke ved å støtte eller subsidiere en type teknologisk utvikling og ved å hindre en annen type utvikling ved å pålegge skatter og avgifter.

ALAN AYCKBOURNS MEST KJENTE ARBEIDER

Standing Room Only	1961
Mr Whatnot	1963
Relatively Speaking	1965
How the Other Half Loves	1969
Time and Time Again	1971
Absurd Person Singular	1972
(Oppført på Trøndelag Teater med tittelen Kjepper i julen 1977)	
The Norman Conquest-trilogien:	
Table Manners	
Living Together	
Round and Round the Garden	1973
Absent Friends	1974
Confusions	1974
Bedroom Farce	1975
Just Between Ourselves	1976
Ten Times Table	1977
Joking Apart	1978
Sisterly Feelings	1979
Taking Steps	1979
Season's Greetings	1980
(TV-versjon vist på norsk fjernsyn)	
Way Upstream	1981
Intimate Exchanges	1983

A Chorus of Disapproval	1984
Woman in Mind	1985
A Small Family Business	1987
Henceforward...	1987
Man of The Moment	1988

Den 52 år gamle Alan Ayckbourn hører med til Europas, kanskje verdens mest velrenommerte dramatikere i sin genre. Siden han sluttet skolen i 1951 har han vært virksom innen teatret som inspisient, skuespiller, regissør og forfatter. Det som kjennetegner hans verker, er en gjennomsyrende, svart humor, et satirisk blikk på tilværelsen og ikke minst på oss som former den. Felles for de fleste er at de er skrevet i farsens form. Med få unntak er stykkene blitt «utprøvet» på The Library Theatre in the Round i Scarborough før de er blitt kassasuksesser i Londons West End. Alan Ayckbourn er flere år blitt tildelt forskjellige priser for beste skuespill. Han er nå teatersjef ved Theatre in the Round.

Forestillingens instruktør

Terje Mærli hoppet av den akademiske karusellen etter at han var blitt cand.mag., med fagkretsen fransk, litteraturvitenskap og norsk. Universitetsmiljøet ble byttet ut med teater, og i 1970 debuterte han som instruktør med Stian Sørli's «Eksperiment» på Oslo Nye Teater. Etter dette har han gått fra suksess til suksess, enten han har arbeidet med fjernsyn, film eller regioppgaver ved landets forskjellige scener. Det har blitt adskillige TV-teaterforestillinger, blant andre seriene «Grenseland» etter Sigurd Evensmos bøker (som Mærli selv dramatiserte) og «Aksjemordet» som sikkert mange husker fra ifjor. Regien på «Carl Lange» bragte ham til fjernsynsfestivalen INPUT i Philadelphia, hvor han med dette stykket ble tatt ut til å representere NRK og Fjernsynsteatret.

Tre Amandapriser er han blitt nominert til, «bare» to har han fått, for «Du kan da ikke bare gå» av Margareth Johansen og Jens Bjørnboes «Fuglelskerne». I 1988 ble han tildelt Kritikerprisen for «Helligtrekongersaften» som han satte opp ved Trøndelag Teater.

Terje Mærli har også markert seg utenfor Norges grenser med forestillinger det går frasagn om: «Mein Kampf» i Aarhus, «En folkefiende» og «Et dukkehjem» i Ørebro. Sverige er forøvrig et land han har konkrete planer om å gjeste i fremtiden. Han er for tiden fast ansatt ved Nationaltheatret.

Merittlisten hans er så lang at vi skal nøye oss med å minne om hva han har gjort her i Trondheim. På 70-tallet var han en hyppig gjest i Studentersamfundet, hvor han satte opp flere UKE-revyer. På Trøndelag Teater høstet han stor ros for sin første oppgave her, «Skeiv» av Martin Sher-

man. Han har ikke gjort det dårligere i de som fulgte: «Jeppe på Berget», «Peer Gynt» og «Helligtrekongersaften». Etter at han har lagt siste hånd på «Robot til begjær», skal Terje Mærli tilbake til Nationaltheatret og «Kvarvingen» av Tande P og Klaus Hagerup. Dessuten jobber han kontinuerlig med en gruppe bestående av arkitekt, komponist og billedkunstner som har fått til oppgave å utforme Norges bidrag til Verdensutstillingen i Sevilla i 1992.

Forestillingens scenograf

Den observante TV-titter har sikkert merket seg Petter Bjerke-Lindstrøms navn, som både titt og ofte har rullet over fjernsynsskjermen. Han er fast ansatt i NRK, og gjester Trøndelag Teater for første gang med scenografien til «Robot til begjær».

Med artium og møbelsnekkerlære som bakgrunn, begynte han i 1975 på interiørarkitektlinjen ved Kunst- og håndverkskolen i Oslo. Før han fullførte utdannelsen der, tok han ett års permisjon for å studere ved Oslo tegne- og maleskole. Etter å ha arbeidet som interiørarkitekt noen måneder, ble han i 1985 free-lance. I en toårsperiode var han tilknyttet forskjellige firmaer, med oppgaver bl.a. innen industridesign og reklame.

Under hele studietiden hadde han imidlertid arbeidet på malersalen i NRK, og hadde fått mer og mer smak på scenografiyrket. Et vikariat ble ledig, Petter Bjerke-Lindstrøm fikk jobben. Han debuterte med Vidar Sandbecks «Munnspill og snabelskøyter» en novellefilm produsert av Barne- og ungdomsavdelingen.

Siden har oppgavene vokst i utfordring og format. «Senfredag» og «LørDan» fra forrige bolken er signert Petter Bjerke-Lindstrøm. Likeledes «Aksjemordet» i Terje Mærli's regi, «Himmelplaneten» av teatrets drama-

turg og forfatter, Edvard Rønning, og åpningsforestillingen fra Oslo Spectrum, for å nevne noe han har gjort. Nå har han nettopp fullført en dramaserie om Anders Jahre, som vil bli sendt senere i år.

Den første oppgaven for et profesjonelt teater var «Skongpomling» for Teatret Vårt i Molde i 1987. Han var også scenograf for Jazzfestivalen der i 1989.

Petter Bjerke-Lindstrøm liker best å jobbe med teater og film, og det skal han da også få lov til når han forlater oss. Han skal igang med «Tolvskillingsoperaen» av Bertolt Brecht i Kristiansand og et nytt norsk skuespill for Fjernsynsteatret.

Våre skuespillere

Marit Jaastad hører med til teatrets yngste garde. Hun kom hit ifjor vår, og har rullet å gjøre seg bemerket med aktiv innsats i «Teatersport», som sjalu elskerinne i «Tilbake til jungelen» og som bjelleku og tre skikkelser fra fjernere himmelstrøk i «Heksen Innmaria og Frankogfri». I kveldens forestilling spiller hun 13-årig Geain. På hjemstedet Leirfjord i Helgeland var hun med i lokalrevyer og andre amatørteaterforestillinger. Da hun var ferdig med gymnaset, gikk hun et år på teaterlinjen på Romerike Folkehøgskole og fortsatte i 1986 på Statens Teaterhøgskole i Oslo. Etter endt utdanning ble det Stavanger og Rogaland Teater. Hun debuterte som Regine i skuespillet om Edvard Munch («Alfa - Omega») og var senere med i «En handelsreisendes død», «Lulu» og «Og kjærligheten tar aldri slutt», som var en oppsøkende forestilling. På eget initiativ laget hun en enmannsforestilling, som ble spilt på teatret og på Cafe Sting. Nå trives hun på Møllenberg i Trondheim, og vi håper at hun vil fortsette med det!

I THEATERCAFÉEN SPILLER VI...

Marias evangelium

— fem kjærlighetshistorier om verden av Terje Nordby
Regi/scenografisk idé:
Terje Nordby

I dette stykket tar forfatteren oss med på en dramatisk rundreise i forskjellige verdensdeler. Det består av fem monologer, som alle reflekterer kultur og tenkemåte i de landene historiene har sitt utspring i. Felles for dem er at de handler om KJÆRLIGHET, enten vi følger Dante på hans reise i underverdenen eller Juans livsforløp mens han venter på sin barndoms elskede, indianerpiken Juanita.

Forestillingens form er forholdsvis ny, og har fått betegnelsen «Forteller-teater». I Nordbys «Krabbemannen» som ble vist på Teaterloftet få år tilbake, opplevde vi noen av de samme

virkemidlene. I «Marias evangelium» har hver historie sin klare begynnelse og slutt, og underveis anskueliggjøres handlingens gang. De som skal gjøre disse fortellingene levende er: **Hallbjørn Rønning** («Kjærlighet og vann»), **Trond Peter Stamsø Munch**

(«Dantes Blues»), **Ragnhild Sølvberg** («Leoparden»), **Nils Johnson** («Den nye dagen kommer med regn») og **Gørli Mathisen** («Marias evangelium»).

URPREMIERE 23. FEBRUAR

PÅ TEATERLOFTET SPILLER VI...

Svanevit

av August Strindberg

Regi: Kari Arnesen
Scenografi: Per Kristian Solbakken
Musikk: Ivar Gafseth

Dette er en vakker og poetisk familieforestilling som er skrevet over et tema fra eventyrene. Svanevit skal giftes bort til kongen av Rigalid. For å lære å elske ham blir en ung prins sendt til slottet hvor hun bor. De forelsker seg i hverandre, men onde krefter gjør alt som står i deres makt for å forhindre at forholdet får utvikle seg. Etter mange intriger og prøvelser går det som det gjerne gjør i eventyrene: det gode - eller kjærligheten i oss - seirer over det onde. Svanevit

og hennes prins får til slutt leve lykkelig alle sine dager.

Både barn og voksne vil ha glede av dette skuespillet, som fungerer på forskjellige plan, avhengig av øynene som ser.

De som er med: **Gerdi Schjelderup**, **Johan Brun Kjeldsberg**, **Ove Christian Owe**, **Helga Wendelborg**, **Gerald Pettersen**, **Hans Jacob Sand** og **Anne Sørensen**.

NORGESPREMIERE 22. februar